

COMEMORARE

COMEMORARE – 70 DE ANI DE LA NAȘTEREA PROFESORULUI UNIVERSITAR PETRU GALEȚCHI

NUMELE ȘI FAPTELE SALE VOR DĂINUI ÎN TIMP

Viața celor morți se află în amintirea celor vii.
(Cicero)

Putea încă să trăiască și să trăiască, căci 70 de ani nu constituie azi un apogeu de biografie. Dar a fost să se întâmple altfel: marcăm aniversarea în absența sa, rostim cuvinte alese pentru el, dar nu le mai aude. A plecat acum patru ani, pe timpul când rotunjea a 66-a toamnă a vieții, în deplină forță a cugetului. S-a retras pe meridianul eternității pe neobservate, în stil englezesc, fără ca noi să-i putem spune o vorbă, să-i acordăm, la nevoie, un sprijin. Acum cu toții înțelegem că viața sa a avut (are) preț prin valoarea care o luminează. A muri, e soarta tuturor oamenilor; a muri cu glorie e privilegiul omului virtuos, iar răsplata lui cea mai plăcută e să se bizuie pe recunoștința posterității, zicea un filosof.

Profesorul universitar Petru Galețchi are deplina noastră recunoștință pentru eforturile și harul depus pe ogorul medicinei. A fost cu adevărat un pilon al cetății universitare, un om care în agitata-i viață a reușit să lase urme de neșters în știință, în activitatea organizatorică, dar mai ales în pedagogia medicală. Ca șef de catedră, ca prim-vice-rector, responsabil de procesul instruirii, a reușit să dea o nouă respirație tuturor transformărilor și perfectărilor prin care a trecut instituția noastră în ultimii 10–15 ani. A făcut acest lucru nu doar în formă participativă, adică pasivă, ci în forma cea mai activă, deținând în fond rolul de primă vioară în mișcarea înainte a lucrurilor.

Circumstanțele au fost vitrege cu el și, după cum știm, la un moment ne-a părăsit, lăsând în urmă un noian de regrete, durere și jale. Reușise atâtea lucruri să ducă la capăt, avea pe agendă încă o mulțime de noi proiecte, dar...

Va rămâne mereu o enigmă, de unde acumulasese atâtea dârzenie și perseverență, răbdare și consecvență în atingerea scopului fixat? Ce factori l-au determinat să aibă permanent o atitudine corectă cu oricine, să știe a consolida colectivul, punându-i în față tot noi sarcini, orientând oamenii spre o activitate ritmică și prodigioasă. Ca majoritatea dintre noi a pornit de la țară, de la brazda reavană, devenind ulterior un intelectual de marcă. A absolvit cu excelență șapte clase în satul natal Dondușeni, apoi Școala de felceri și moașe din Bălți – tot cu excelență, mai apoi facultatea la ISMC – de asemenea cu excelență! Excelent a muncit la toate sectoarele din Alma Mater, unde i-a fost dat să-și realizeze visele și destinul! O viață cu adevărat exemplară, văzută dintr-o parte. Însă străluminată din interior, ea se aseamănă undeva cu a tuturor, căci fiecare ne străduim să ne ducem crucea cum putem.

A venit pe lume la un început de toamnă, pe 6 septembrie 1938, și a plecat din această lume vara, când inelele de pe tulpina biografiei sale purtau respirația coacerii rodului din podgorii. Satul său – Dondușeni e în vecinătatea orașelului Dondușeni de astăzi; părinții îi erau agricultori, gospodari iscusiți, din neam în neam frământând și oblojind glia străbună. Aceștia i-au altoit de mic copil anumite deprinderi și convingeri: să muncească, să fie onest, să-și apere demnitatea, să-și păstreze verticalitatea! Pe parcursul întregii vieți, aceste calități, moștenite și călite în timp, au fost respectate cu sfințenie și transmise generațiilor succesoare. Medicina i-a fost darul și harul, căci opțiunea pentru ea a fost primordială. În 1956, după absolvirea Școlii de felceri și moașe din or. Bălți, activează în calitate de asistent al medicului sanitar din satul Târnova, pe atunci cu statut de centru raional. În 1957 susține probele la examenele de admitere și este înmatriculat la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, pe care-l absolveste, cum menționasem, cu Diplomă de merit în 1963.

Luând în considerare cunoștințele ample, talentul organizatoric și marea dorință de afirmare, precum și activitatea valoroasă social-utilă, educativă în rândurile tineretului studios din anii studenției, Comisia de Stat de repartizare în câmpul muncii a tinerilor specialiști îi recomandă viitorului profesor universitar să-și continue studiile în doctoratură la catedra Microbiologie, Virusologie și Imunologie.

Datorită capacităților excepționale de muncă, Domnia Sa a știut cu pricepere și elan tineresc să combine concomitent lucrul pedagogic și administrativ cu o vastă și rodnică activitate științifică. Începând cu anul 1966, studiază procesul infecțios și efectuează o serie de experimente în laboratorul Patologie Infecțioasă și Terapie Experimentală a Institutului de Epidemiologie și Microbiologie „N. Gamaleia” din Moscova. Prin muncă asiduă și vaste cunoștințe devine cu timpul unul dintre discipolii ilustrului profesor Huan Planelies (spaniol de origine), academician al Academiei Medicale a URSS, și al profesoarei Antonina Moroz, colaboratoare la aceeași instituție. În 1970 susține teza de doctor în medicină în problema particularităților evoluției procesului infecțios, cauzat de stafilococi antibioretistenți în experiment, și acțiunea penicilino-terapiei asupra lui. Una din concluziile lucrării este formulată de autor astfel: „În prezent pentru epidemiologia infecțiilor stafilococice este caracteristică o răspândire largă a acestor microbi printre bolnavi, personalul medical și populație, fapt determinat în mare măsură de circulația persistentă a tulpinilor de stafilococi antibioretistenți”. Această problemă rămâne a fi actuală și până în prezent.

Pe parcursul anilor a publicat 170 de lucrări științifice și didactice, inclusiv manualul „Ghid practic de microbiologie medicală”, înalt apreciat de microbiologii practicieni, de studenți și rezidenți; „Dismicrobismul intestinal la copii” – un ghid practic pentru medici pediatri, infecționiști, microbiologi, medici de familie, studenți și rezidenți. Din anul 1975 a exercitat funcția de conferențiar al catedrei Microbiologie, Virusologie și Imunologie, iar din 1989 – cea de șef de catedră.

A ținut mai întâi un curs de microbiologie, care „a congrescut” mai apoi în catedră. Și pe această poziție s-a arătat ingenios, laborios, plin de harul căutărilor.

Timp de mai mulți ani a colaborat cu Institutul de chimie al AȘ a RM, studiind caracterele antimicrobiene ale dioximinelor cobaltului cu sulfanilamide. A studiat peisajul microbial al infecției de plagă, a formulat și recomandat metodica examenului bacteriologic în procesele infecțioase nespecifice.

Profesorul universitar Petru Galețchi este autorul mai multor inovații și brevete de invenții. La expoziția internațională specializată, organizată de Agenția de Stat pentru Protecția Proprietății Industriale a Republicii Moldova, Domnia Sa a fost menționat cu Diplomă de Merit pentru izolarea și diferențierea precoce a *Campylobacter jejuni* și *Campylobacter coli* – terapia efectivă și prevenirea îmbolnăvirilor prin campilobacterioze.

Societatea inventatorilor din România îi acordă Medalia de Aur pentru „Ciclul de invenții privind contribuțiile aduse în domeniul protecției mediului”.

În contextul dat se cuvine, în aceeași măsură, să vorbim și despre eforturile depuse de Domnia Sa în calitate de prodecan și decan, iar în ultimii nouă ani de viață – de prim-vice-rector, prorector didactic. În aceste ipostaze l-am avut nemijlocit alături în timpurile cele mai crâncene și complicate ale trecerii la etapa nouă, democratică, a societății moldave. Epoca de trecere la economia de piață, supranumită de tranziție, a reșezat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, precum se știe, pe un nou făgaș al vieții și activității sale. A trebuit din mers să ne conformăm la necesitățile, cerințele și interesele țării. Apar noi perspective: procesul de democratizare pune noi sarcini în fața sistemului de ocrotire a sănătății, științei medicale și sistemului de pregătire a cadrelor medicale și farmaceutice. Prin echilibrul spiritual, suplinit de vastele-i cunoștințe, prin cumpătarea proverbială dumnealui a arătat de ce este în stare.

Echipa de sub egida sa și-a concentrat eforturile în studierea operativă și aprofundată a experienței și practicii învățământului superior medical al țărilor economic avansate din Occident și Orient; în 1999 a fost elaborată Carta Universitară, perfectată și definitivată Concepția de instruire universitară și postuniversitară continuă a cadrelor de medici și farmaciști, ulterior aprobată de Consiliul Colegial al MS și recunoscută de Organizația Mondială a Sănătății. Între anii 1998–2000 au fost elaborate Standardele Educaționale pentru specialități. Construcția ariei europene a învățământului superior prin intermediul aderării la Procesul de la Bologna a deschis noi perspective pentru învățământul superior medical, de asemenea, și pentru universitatea noastră. În anii 2003-2004 au fost revăzute și perfectate planurile și programele de învățământ; s-a produs o reorientare de la tipul reproductiv spre cel cognitiv-științific de asigurare a cunoștințelor și deprinderilor practice, s-a revenit la studierea disciplinelor fundamentale aplicative în clinică, s-a trecut de la curriculum-ul de tip H la un program curricular de tip Z. O atenție sporită se acordă perfecționării metodologiei didactice, care se realizează prin implementarea tehnologiilor educaționale moderne: studiu de problemă (caz clinic), tehnici interactive în medicina bazată pe dovezi, folosirea pacienților standardizați, a tehnologiilor informaționale moderne, inclusiv a celor virtuale etc. Aici poate fi amintită conectarea la sistemul Internet, crearea Centrului universitar de informare „Infomedica”. În anul 2003 au fost puse bazele educației la distanță prin teleconferința dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și Eastern Virginia Medical School (Norfolk, SUA). Are loc trecerea la practica de evaluare a cunoștințelor prin programul computerizat Test-corector, iar examenele de promovare și cele de absolvire de șase ani decurg în trei etape: a) atestarea deprinderilor practice; b) test-control computerizat; c) examen oral. Este fondat Centrul Didactic de Testare a Manoperelor Practice, unde instruirea și evaluarea deprinderilor practice și aprecierea utilizării corecte a algoritmilor de diagnostic și tratament se efectuează în baza pacienților standardizați, pregătiți anticipat.

Di profesor Petru Galețchi s-a aflat în epicentrul majorității acestor epocale transformări! Calea parcursă de dumnealui este un model de perseverență și muncă în cucerirea noilor orizonturi ale științei și metodologiei, în perfecționarea permanentă a nivelului profesionist și a calităților necesare unui conducător și organizator al procesului complex de instruire și pregătire a cadrelor de medici și farmaciști.

A avut rapoarte și comunicări la diverse foruri științifice cu caracter național și internațional. Era extrem de mărinimos cu cei care îi solicitau sfatul. Dincolo de acea muncă serioasă, depusă

îndeosebi în plan didactic, Domnia Sa a fost îndrumător și consultant științific al unor teze de doctor și doctor habilitat în domeniul microbiologiei. În calitate de microbiolog principal al Ministerului Sănătății, dl profesor a acordat un ajutor substanțial serviciului sanitaro-epidemiologic din republică. Este coautor al recomandărilor metodice „Despre situația epidemiologică și măsurile de combatere și profilaxie a pneumoniei atipice cu sindrom respirator acut sever”. A organizat numeroase seminare și conferințe cu bacteriologii din republică în problema diagnosticului de laborator al difteriei la etapa actuală, metodei de identificare a *C. diphtheriae* cu ajutorul setului de laborator PHLS (Anglia), recomandat de OMS; efectuării testului Elek la culturile test de corinebacterii; dismicrobismului intestinal ș.a. Concomitent, din 1987 este președinte al Comisiei de atestare a cadrelor de medici microbiologi, președinte al Comisiei de licențiere în domeniul microbiologiei și geneticii, toate aceste funcții fiind în cadrul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova. Dispunea de o colosală capacitate de muncă, știa de minune să-și dozeze timpul, încât pe toate le dovedea.

Este bine cunoscută activitatea profesorului Petru Galețchi în calitate de membru al Senatului Universitar, consiliului științific Universitar și al Biroului Senatului Consiliului de Administrație, Consiliului științific specializat, de președinte al Comisiei metodice universitare și multe altele.

A muncit, s-a jertfit, s-a zidit în interiorul acestei citadele medicale, unică după menirea și felul ei în republică. Prin prodigioasa-i activitate a îmbogățit tradițiile universitare la care ținea atât de mult. Având o experiență valoroasă de muncă organizatorică, administrativă, pedagogică, științifică, a activat intens pentru prezent, dar și pentru viitor – fapt pentru care colectivul profesoral-didactic, tineretul studios, întreaga comunitate universitară îi vom fi totdeauna recunoscători. Harnic, disciplinat, punctual, principial, onest și binevoitor – savantul, pedagogul, talentatul organizator al activităților universitare, profesorul Petru Galețchi va rămâne mereu ca un exemplu de Om adevărat, de luptător neînfricat pentru adevăr și dreptate, ca un patriot distins al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și al țării.

Este extrem de regretabil să marcăm acest pisc septuagenar al biografiei profesorului universitar Petru Galețchi fără a-l avea printre noi. Dar numele și faptele sale străluminează memoria ce i-o purtăm, dau preț tendinței de a ne vedea instituția pe calea ascendenței, de a ne consacra mereu pe altarul medicinei. Anume în felul acesta viața Domniei Sale își are *post-mortem* ecou în timp și spațiu, exemplul efortului său călăuzindu-ne și îmbărbătându-ne la fapte oneste și memorabile.

Ion Ababii, rector,
profesor universitar,
academician al AȘM

UN PILON AL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI MEDICAL DIN REPUBLICA MOLDOVA

Profesorul universitar, șeful catedrei Microbiologie cu virusologie și imunologie, specialist principal al Ministerului sănătății, prim prorector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, personalitate bine cunoscută în republică și peste hotarele ei **Petru Galețchi** ar fi împlinit 70 ani la 06 septembrie 2008.

Din cei 66 ani de viață care i-au fost rezervați de soartă, 41 au fost consacrați muncii de iscusit pedagog în Alma Mater, evoluând în ascensiune prin toate treptele caracteristice învățământului universitar: aspirant, asistent, lector superior, conferențiar, profesor universitar, prodecan, decan, prim prorector. Paralel realizează funcțiile de șef al catedrei Microbiologie cu virusologie și imunologie, specialist principal al Ministerului sănătății, președinte al Comisiei republicane de atestare a specialiștilor din domeniul bacteriologiei și virusologiei.

Regretatul profesor **Petru Galețchi** s-a născut la 06 septembrie 1938 în satul Dondușeni, r-nul Dondușeni într-o familie de agricultori, buni gospodari, fiind educat de mic copil să muncească, să fie onest, să-și apere demnitatea, să-și păstreze verticalitatea. Pe parcursul întregii vieți, aceste sfaturi părintești au fost respectate cu sfințenie.

În anii 1945 - 1953 își face studiile primare și gimnaziale în satul natal, apoi este înmatriculat la școala de felceri și moașe din or. Bălți pe care o absolveste cu succes în 1956. După absolvire activează în calitate de asistent al medicului sanitar din orașelul Târnova.

În 1957 susține probele de la examenele de admitere și este înmatriculat la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău pe care îl absolveste cu Diplomă cu mențiune în 1963.

Luând în considerație cunoștințele ample obținute și activitatea valoroasă socială din anii studenției, Comisia de Stat de repartite a specialiștilor tineri, îl recomandă pe viitorul profesor universitar în aspiratură la catedra Microbiologie cu virusologie și imunologie.

Datorită capacităților extraordinare de muncă foarte armonios a știut să combine concomitent lucrul pedagogic și administrativ cu o vastă și rodnică activitate științifică. Începând cu anul 1966 studiază procesul infecțios și efectuează o serie de experimente în laboratorul patologiei infecțioase și a terapiei experimentale în Institutul de epidemiologie și microbiologie în numele lui N. Gamaleia din Moskova sub conducerea ilustrului profesor, academician al Academiei Medicale din URSS H.H. Planelies.

În 1970 susține teza de doctor în medicină în problema particularităților evoluției procesului infecțios cauzat de stafilococi antibioticorezistenți în experiment și acțiunea asupra lui a penicilinoterapiei. Una din concluziile lucrării este formulată de autor astfel: „În prezent pentru epidemiologia infecțiilor stafilococice este caracteristică o răspândire largă a acestor microbi printre bolnavi, personalul medical și populație ceea ce în mare măsură este determinată de circulația persistentă a tulpinelor de stafilococi antibioticorezistenți”.

Această problemă rămâne a fi actuală și până în prezent.

Pe parcursul anilor a publicat 145 lucrări științifice și didactice inclusiv manualul „Ghid practic de microbiologie medicală” înalt apreciat de microbiologii practicieni, de studenți și rezidenți; „Dismicrobismul intestinal la copii” - un ghid practic pentru medici pediatri, infecționiști, microbiologi, medici de familie, studenți și rezidenți.

Mai mulți ani a colaborat cu Institutul de chimie al A.Ș. M. studiind caracterele antimicrobiene ale dioximinelor cobaltului cu sulfanilamide.

A studiat peisajul microbial al infecției de plagă, a formulat și recomandat metoda examenului bacteriologic în procesele infecțioase nespecifice.

Profesorul Petru Galețchi este autorul mai multor inovații și brevete de invenții.

La expoziția internațională specializată, Agenția de Stat pentru protecția proprietății industriale a Republicii Moldova acordă domnului profesor Diplomă de Merit pentru izolarea și diferențierea precoce a *Campylobacter jejuni* și *Campylobacter coli* - terapia efectivă și prevenirea îmbolnăvirilor prin campilobacterioze.

Societatea inventatorilor din România îi acordă Medalia de Aur pentru „Ciclu de invenții privind contribuțiile aduse în domeniul protecției mediului”.

A fost îndrumător și consultant științific a unor teze de doctor și doctor habilitat în domeniul microbiologiei.

În calitate de microbiolog principal al Ministerului sănătății Petru Galețchi a acordat un ajutor substanțial serviciului sanitaro-epidemiologic din republică. Este coautor în elaborarea recomandărilor metodice „Despre situația epidemiologică și măsurile de combatere și profilaxie a pneumoniei atipice cu sindrom respirator acut sever”. A organizat mai multe seminare și conferințe cu bacteriologii din republică cu diferită tematică inclusiv în problema diagnosticului de laborator a difteriei la etapa actuală, metoda de identificare a *C. diphtheriae* cu ajutorul setului de laborator PHLS (Anglia) recomandat de OMS; efectuarea testului Elek cu culturile test de corinebacterii, dismicrobismul intestinal ș.a.

În 1975 i se conferă titlul științifico-didactic de conferențiar universitar și în 1978 este ales șeful cursului de microbiologie la facultatea de perfecționare a medicilor. În 1989 Consiliul

științific universitar aprobă candidatura conferențiarului Petru Galețchi la postul de șef al catedrei microbiologie cu virusologie și imunologie. În 1991 i se acordă titlul de profesor universitar.

În anii 1989-1995 realizează funcțiile de decan al facultății Medicină generală iar în 1995 este numit prorector în problemele didactice și relații internaționale, funcție pe care o îndeplinește cu toată responsabilitatea și dăruirea de sine până în 31 august 2004.

În această funcție profesorul Petru Galețchi a creat o echipă lucrativă din cadre experimentate (decani, prodecani ș.a.) care în colaborare cu structurile de stat și organismele internaționale a elaborat concepția de instruire universitară și postuniversitară continuă a cadrelor de medici și farmaciști din republică.

A realizat o fructuoasă activitate în procesul de pregătire, de evaluare și acreditare a Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Sub bagheta lui de prorector didactic la toate catedrele au fost elaborate standardele educaționale, s-au perfectat planurile de studii în corespundere cu rigorile Organizației Mondiale a Sănătății și cu cerințele spațiului european.

Profesorul Petru Galețchi a contribuit esențial la optimizarea procesului didactic prin implementarea tehnologiilor moderne de instruire și evaluare, au fost introduse noi forme de organizare a învățământului universitar incusiv prin aplicarea sistemului de module interdisciplinare și credite academice transferabile.

La justa valoare este apreciată activitatea regretatului profesor în calitate de membru al Senatului universitar, Consiliului de administrație și Biroului senatului, Consiliului științific specializat, în calitate de președinte al Comisiei metodice universitare.

Activitatea multilaterală și rodnică, contribuția personală la procesul de perfecționare a învățământului medical din republică, capacitatea de coordonator iscusit al activității catedrelor, modul de selectare a cadrelor și atitudinea obiectivă față de ele sunt numai unele din calități pentru care prorectorul Petru Galețchi a fost apreciat cu diferite distincții de stat. În 1990 i se conferă titlul onorific de „Lucrător Emerit al învățământului superior”, a fost decorat cu medaliile „Pentru vitejie în muncă”, „Nicolae Testemițanu” și Ordinul „Gloria Muncii”.

Petru Galețchi a fost respectat, iubit și apreciat de întreg colectivul de cadre didactice și studenți ai Universității pentru înaltul profesionalism, erudiția și tactul de pedagog, onestitatea, simplitatea în comportamentul cotidian, atitudinea responsabilă și principială față de obligațiunile sale, inteligența și verticalitatea neclintită, pentru contribuția lui personală la menținerea și îmbogățirea tradițiilor universitare.

A fost și rămâne apreciat ca un mare patriot al neamului.

Ștefan Plugaru

Șef catedră Microbiologie, Virusologie, Imunologie

A FOST O FERICIRE ȘI TOTODATĂ O MÂNDRIE SĂ ACTIVEZI ALĂTURI DE ACEST MINUNAT OM

Destinul ne-a favorizat și ne-a făcut prieteni chiar din startul studiilor la facultate. Până la acea treaptă, ambii avusem parte de aceeași soartă, parcursesem un drum similar al dorinței de a îmbrățișa profesia de medic. Atâta doar că eu venisem de la Tighina, iar dumnealui de la Bălți, dispunând ambii de Diplome cu excelență și caracteristici dintre cele mai bune. Vrusem să luăm prin „asalt” admiterea în 1956 la ISMC, dar condițiile concursului erau atât de rigide, că ambii ne-am văzut în afara listei de înmatriculare. Dumnezeu e mare, ne-am zis, bătând în retragere: eu am plecat să lucrez felcer la Olănești, dumnealui – la Târnova.

De pe poziția zilei de astăzi pare bizar să constați că viitorul profesor, șef de catedră, prim-vice-rector al USMF „Nicolae Testemițanu”, Petru Galețchi, și viitorul academician, ex-ministru

al Sănătății, Gheorghe Ghidirim, odinioară nu au trecut concursul, adică au rămas „peste bord” de la instituția lor de vis și de viață. Dar realitatea a fost anume așa și de ce am nega-o, de ce am văduvi biografiile de niște pagini concrete. Chir dacă au fost durute, mai puțin luminoase aceste pagini pentru noi.

Cu mare bucurie ne-am reîntâlnit peste un an (1957), de acum în calitate de studenți la ISMC, instituție congrescută în biografiile noastre ca Alma Mater, locul unde destinele noastre s-au împletit, unde am învățat și lucrat cot la cot, ne-am desăvârșit ca profesioniști. Și iarăși ne-am știut alături: ca lideri ai studențimii, ca eminente la studii, ca participanți la competiții sportive.

A fost un Om al datoriei, un Om disciplinat și cu obligativitate în tot ce făcea. Era de o onestitate proverbială, de o înaltă probitate morală.

Aceste calități prefera să le vadă și la semenii săi. Mi-a fost dat să-l văd în diverse ipostaze și întotdeauna rămânând același: sobru, echilibrat, cumpătat și corect în decizii, indiferent de conjunctură.

Și-a iubit familia, prietenii, patria – Basarabia română. A urât permanent și din străfundul firii sale fariseismul, uneltirea și trădarea.

Anume inspirat de stoicismul și puritatea spirituală a sa, am însăilat pe atunci aceste catrene:

Eu cred neclintit în prieteni,

Prieteni ca cremenea tari,

Bărbați ce nu-și leagă „credo”

De ambiția celor mari.

Așa să ni-l păstreze în memorie Dumnezeu!

Gheorghe Ghidirim,

coleg de promoție și prieten, academician

PETRU GALEȚCHI – ILUSTRU EXPONENT AL CONTEMPORANILOR

Ar fi nejustificat din partea mea să dau uitării cunoștința și prietenia care a existat pe parcursul a peste o jumătate de secol cu Petru Galețchi, cel care la 6 septembrie 2008 ar fi atins frumoasa vârstă de 70 ani. Incredibilă a fost și plecarea sa fulgerătoare în eternitate, fără emoții, dar ușoară după derulare, pe care, sunt convins, el personal o presimțea real de mai mult timp.

Cu Petrică, cum îi spuneam nu numai eu, ne-am cunoscut în 1953, fiind studenți la fosta Școală de Felceri și Moașe din orașul Bălți. Atunci când ne-am întâlnit era un tânăr smolițel de 15 ani, zvelt, timid, cu un port atrăgător și o vorbă domolă, asemănător tuturor copiilor sosiți la studii de la sate. În primăvara anului 1954, pe când finisam studiile la anul trei, am fost la el în ospetie la gazda în care locuia la baba Manea, unde am mâncat cartofi fierți în coajă. În scurt timp după aceasta am absolvit școala și am plecat la lucru în satul Răcăria, Râșcani. Ne-am întâlnit tocmai peste trei ani la examenele de admitere la facultate, pe care le-am susținut ambii cu succes.

Așa s-a întâmplat că, după înmatriculare la facultate, am fost repartizați într-o grupă în care am rămas și până la finele studiilor. În anul întâi am locuit împreună într-o odaie, am jucat fotbal într-o echipă, până și la țelină în Kazahstan am fost alături, având nevoile și succesele comune. La examene ne pregăteam mereu împreună, iar în anii V-VI ambii am fost aleși în comitetul comsomolist al institutului, la care el devenise ulterior secretar. În primii ani de studenție, deplasându-se la părinții săi din Târnova, făcea uneori popas pentru o noapte la Bălți, la părinții mei, de unde pleca acasă deja cu trenul.

La facultate se evidențiază printr-un caracter echilibrat și, fiind din fire muncitor, disciplinat și ordonat, manifesta o atitudine corectă în relația sa cu colegii. Aceste calități

pozitive ale lui Petru Galețchi au fost observate și de către conducerea institutului la acel moment. Este de menționat atitudinea deosebită pe care o arăta în timpul pregătirii pentru examenele de curs. În cursul sesiunii devenea concentrat la maxim, însușea cu sârguință materialul respectiv, prefera să recapituleze în glas pentru toți acei cu care învăța, realizând acest lucru cu o deosebită maiestrie, în prezentarea succintă, clară și explicită a informației. La acest capitol, găsea de cuviință să remarce că, tocmai în acest mod se memorizează mai bine informația.

Absolvind cu mențiune facultatea, a fost repartizat la catedra de microbiologie în funcția de asistent universitar. În cadrul acesteia s-a confirmat în calitate de pedagog, a devenit un remarcabil specialist și a activat întreaga sa viață. Altă inscripție în cartela de muncă nu a mai avut.

Concomitent cu activitatea pedagogico-științifică, Petru Galețchi a îndeplinit pe parcursul anilor cu cinste și competență numeroase obligații obștești – secretar al comitetului comsomolist, ulterior secretar al organizației de partid a institutului, vicedecan, decan, primvice rector al USMF “Nicolae Testemițanu”. Indiferent de postura pe care o deținea, Petru Galețchi rămânea fidel naturii sale, prin simplitate, onestitate și binevoință, făcând față tuturor exigențelor.

Profesorii universitari Petru Galețchi și Gheorghe Baci

Cu toate obligațiile obștești pe care le îndeplinea, cu perseverență își perfecționa cunoștințele în disciplina pe care o profesă. Cu timpul a devenit un iscusit pedagog, un neîntrecut specialist și orator de excelență, înalt apreciat departe de hotarele țării, un șef de catedră exemplar.

În cei peste 40 ani de activitate la USMF “Nicolae Testemițanu”, profesorul universitar Petru Galețchi a reușit realizări frumoase, lăsând incontestabil urme adânci în istoria Alma Mater. Aceasta afirmație se referă în egală măsură în activitatea didactică și educativă cu generația tânără, perfecționarea planurilor și programelor de studii, aprovizionarea cu manuale și materiale didactice autohtone pentru studenți. De numele lui P. Galețchi sunt legate multe inițiative viabile de ordin organizatoric, orientate întru redresarea bazei materiale a catedrelor și altor subdiviziuni ale universității. Cu certitudine se poate afirma că formele organizatorice și metodice de activitate inițiate de profesorul Petru Galețchi nu au diminuat în actualitate chiar și pentru mulți ani înainte.

Petru Galețchi a făcut parte din cohorta personalităților marcante specifice anilor ‘60 ai secolului XX, fiind în acțiunile sale principial și responsabil, dar totodată exigent și binevoitor. Este binecunoscut că Domnia Sa nu a fost omul vorbelor goale, a susținut cu fermitate părerea pe

care o considera corectă, fără însă a nega vehement altă viziune bine argumentată. Cu bună dreptate a fost considerat principial, dar nu autoritar, capabil să plece urechea la vorbele altora, fiind totodată receptiv la nevoia persoanei și neapărat venind în ajutor.

Se vorbește, că în societate există câteva modalități de evidențiere a persoanelor. Unii se afirmă fulgerător și sunt recunoscuți drept personalități marcante numai datorită talentului excepțional. Spre regret, aceștia sunt mai puțini. Alții se evidențiază prin vorbe frumoase, expresii alese, prin lauda celor mai mari, devenind cu timpul bine cunoscuți, cu autoritate, avansați, asigurați, înconjurați pretutindeni de prieteni și înstăriți economic. A treia categorie nu dispune de la natură de evidente capacități, dar avansează datorită susținerii persoanelor influente sau a unei căsătorii reușite. Dar există și o categorie de oameni înzestrați de la natură, modești, muncitori și care lasă drept moștenire o bogăție de lucruri bune, realizându-le fără multe cuvinte. Aceste personalități sunt, spre regret, adesea apreciați la justa sa valoare doar postmortem.

Anume la ultima categorie de personalități se referă medicul, savantul, Omul și profesorul Petru Galețchi, alături de marele Nicolae Testemițanu, Anatol Corobcianu ș.a. Mărturisesc că îmi este dificil să găsesc cuvintele cele mai potrivite, care ar putea caracteriza obiectiv faptele mărețe realizate de către Petru Galețchi.

Nu pot tăinui nici întâlnirile din ultimii ani cu Petrică Galețchi, discuțiile ținute la tema micșorării vertiginoase a numărului de colegi rămași în viață. Pot confirma cu câtă nostalgie își amintea el de părinți, cum se bucura și îi sclipeau ochii când îl întrebam despre feciorul Valeriu și fiica Elena, despre nepoți, de fratele Andrei și sora Claudia. Ce cuvinte alese adresa soției Xenia, considerând-o cu bună dreptate pilonul familiei și susținătorul său fidel în orice activitate. Așa l-am știut pe prietenul și colegul Petru Galețchi.

La începutul lunii octombrie anul 2003 (foto) era greu de imaginat că Petru Galețchi asistă pentru ultima dată la întâlnirea cu colegii de facultate, că în mai puțin de un an va pleca în rândurile celor drepti. Cu atât mai surprinzătoare și nostalgică a fost ziua de 30 august 2004 când, ascultându-l pe primvicerector la tribuna ședinței Senatului USMF “Nicolae Testemițanu”, nimeni nu putea să-și imagineze că acesta va fi ultimul său raport ținut în fața colegilor și că a doua zi subit ne va părăsi, lăsând profund îndurerăți familia, rudele și pe toți cei care l-au admirat și prețuit.

Noi absolvenții Institutului de Medicină din Chișinău, promoția anului 1963, cu nostalgie și durere în suflet ne amintim de liderul, colegul și bunul prieten, care a fost Petru Galețchi, precum nu uităm nici de Alexandra Galescu, Petru Lazor, Ion Dumitraș, Vitalie Bețșor, Semion Guranda, Mihai Casian și alți colegi care au plecat prematur în eternitate. Noi, supraviețuitorii acestei promoții, ne aplecăm frunțile în fața lor.

Gheorghe Baci,
Coleg de grupă, profesor universitar